

N:o 9.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 4 Mars 1885.
— — — — Andra Kammaren den 4 — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen, angående de föreskrifna sammandragen af enskilda, med statsbidrag understödda jernvägsaktiebolags räkenskaper.

(Stats-Utskottets Utlåtande N:o 2.)

Till Konungen.

Riksdagens senast församlade Revisorer hafva i sin berättelse om granskningen af Riksgäldskontorets tillstånd och förvaltning gjort en så lydande framställning:

»Uti Kongl. Maj:ts den 23 Mars 1877 utfärdade instruktion för de ombud, som å statens vägnar deltaga i årliga granskningen af enskilda, med statsbidrag understödda jernvägsaktiebolags förvaltning och räkenskaper, föreskrifves, bland annat, att ombudet skall inom en månad efter granskningens afslutande till Kongl. Maj:ts Befallningshafvande ingifva, för att genom dess försorg till Kongl. Civildepartementets expedition insändas, ej allenast två exemplar af berättelsen derom, utan äfven, derest och i den mån sådant icke i berättelsen influtit, särskildt sammandrag af bolagets räkenskaper för de senaste fem åren, så vida bolaget så länge varit i verksamhet, men i annan händelse för den tid, bolagets verksamhet omfattar; skolande detta sammandrag vara så

Ehuru detta formulär numera följes temligen noggrant af ombuden, har det emellertid visat sig, att det ändamål, som af Statsrevisorerna år 1881 åsyftades, ej derigenom vunnits så fullständigt, som önskligt vore; och ligger orsaken härtill förnämligast i den olika uppfattning, som hos ombuden gjort sig gällande i fråga om hvad med »bolagets behållna inkomst» rätteligen bör förstås. Flera af ombuden mena dermed totalinkomsten efter afdrag af kostnaderna för trafiken samt af räntor å så väl statslånet som bolagets öfriga skulder. Andra ombud åter betrakta såsom behållen all den inkomst, som icke åtgått till trafikomkostnaderna. Häraf uppkommer den olägenheten, att ifrågåvarande sammandrag, då de, oaktadt sin likformighet i det yttre, icke med hvarandra öfverensstämja i afseende på sättet att framställa det för dem alla gemensamma ämnet, lätt kunna blifva missledande för den som, med begagnande af desamma, anställer jemförelse mellan särskilda bolags affärsförhållanden. Efter tagen del af formulärets uppställning och rubriker finna väl Statsrevisorerna, att vederbörandes mening icke kunnat vara någon annan än den, att såsom bolags behållna inkomst skulle anses det öfverskott å bruttoinkomsterna, som återstode, sedan så väl samtliga af trafiken föranledda utgifter som ock räntor å bolagets skulder derifrån afräknats. Som emellertid bland de ifrågåvarande bolagen finnas sådana, hvilkas hela inkomst icke förslår till de nämnda utgifterna, och det nu gällande formuläret således för dem är mindre lämpligt, hafva Statsrevisorerna, dels med anledning häraf, dels ock i syfte att undanröjda all otydlighet i fråga om hvilka utgifter man genom sammandragen önskar erhålla, trots sig böra framlägga följande förslag till ett förändradt formulär för dessa sammandrag:

År.	Öfverskott af bruttoinkomst öfver trafik-kostnad.	Af detta öfverskott har blifvit afsatt till:						Sum ma.
		Räntor.	Amortering af statslånet.	Utvidgningar och förbättringar af jernvägen, anskaffning af förlag eller inköp af materiel med flere dylika utgifter.	Reserv-fonden.	Utdelning till aktie-egarne.	Disposi-tions-fonden.	

På det ifrågavarande formulär må uppfylla sitt ändamål, har det synts Riksdagen af ganska stor vigt att detsamma dels af vederböran- de ombud vid granskningen af de olika bolagens förvaltning på ett lik- formigt sätt begagnas och dels är så uppställt, att det bereder tillfälle till behörigt angifvande af de olika förhållanden, som beträffande de särskilda bolagen kunna förefinnas. Må hända gifver i detta afseende äfven det af Revisorerne föreslagna förändrade formulär anledning till en eller an- nan erinran. Riksdagen har ej ingått i bedömande häraf; men då det ej kan vara annat än lämpligt och billigt att, när Riksdagens Revisorer derom väcka fråga, sådana åtgärder vidtagas, genom hvilka utförandet af deras omfattande granskningsuppdrag kan underlättas, har Riksdagen ansett sig ega skäl att hos Eders Kongl. Maj:t anmäla Revisorernes ofvanberörda framställning, med anhållan att Eders Kongl Maj:t täcktes i anledning af densamma vidtaga den åtgärd eller meddela de före- skrifter, hvilka Eders Kongl. Maj:t må kunna finna af framställningen föranledas.

Med undersätlig vördnad:

Stockholm den 4 Mars 1885.
